

Ö 1/10

Auktoriserade revisorn A-son har hos Revisorsnämnden (RN) ansökt om undantag dels från det s.k. yrkesverksamhetskravet i 5 § första stycket revisorslagen (2001:883) jämfört med 4 § första stycket 1 samma lag, dels från det s.k. anställningsförbudet i 12 § revisorslagen i samband med anställning som kvalitetsansvarig hos Sveriges Redovisningskonsulters Förbund SRF (SRF).

A-son har uppgett följande omständigheter som enligt hennes mening utgör särskilda skäl för undantag från yrkesverksamhetskravet och anställningsförbudet. Hon ska tillsammans med SRF:s auktorisationsnämnd utveckla och ansvara för genomförandet av kvalitetskontrollen av redovisningskonsulter. Systemet för kvalitetskontroll är uppbyggt på samma sätt som för revisorer och arbetet som kvalitetsansvarig har ett naturligt samband med revision. Kvalitetsnivån för god sed är uttryckt genom svensk standard för redovisningstjänster, Reko. En kvalitetskontroll av en auktoriserad redovisningskonsult innebär bland annat en kontroll av att rutinerna fungerar och att konsulten genomför sina uppdrag på ett korrekt sätt. Arbetet med kvalitetskontrollen liknar revision av ett redovisningsföretag. En redovisningskonsults arbete innebär att sköta redovisning inom de flesta branscher vilket kräver stor erfarenhet vid kvalitetskontrollen. Det är väsentligt för henne att senare kunna återgå till sin egen revisionsverksamhet utan formella svårigheter. Det bör beaktas att revisorer som fått anställning inom FAR SRS har beviljats undantag från yrkesverksamhetskravet och anställningsförbudet.

RN gör följande bedömning.

Enligt 4 § första stycket 1 revisorslagen ska en godkänd revisor yrkesmässigt utöva revisionsverksamhet. Av 5 § revisorslagen framgår att en auktoriserad revisor ska uppfylla de krav som anges i 4 § första stycket 1-4. Enligt den senare paragrafens andra stycke får RN bevilja undantag från 4 § första stycket 1 och 2, om det finns särskilda skäl.

Enligt 12 § revisorslagen får en auktoriserad eller godkänd revisor endast vara anställd hos ett revisionsföretag eller ett sådant bolag som avses i 11 § andra stycket (s.k. ägarbolag). Om det finns särskilda skäl, får RN enligt 12 § andra stycket bevilja undantag från föreskriften i första stycket.

Vad gäller A-sons ansökan om undantag från yrkesverksamhetskravet konstaterar RN följande. Av revisorslagens förarbeten framgår att möjligheten till undantag från yrkesverksamhetskravet är avsedd att tillämpas på personer som, trots att de inte yrkesmässigt utövar revisionsverksamhet, i stor utsträckning sysslar med utvecklandet av och information om revision och redovisning. I förarbetena nämns vidare att bestämmelsen gör det möjligt för branschorganisationerna FAR och SRS (numera FAR SRS) att låta sig företrädas av kvalificerade revisorer samt att undantag bör kunna göras för personer som anställs hos t.ex. RN, någon internationell branschorganisation och Bokföringsnämnden.¹ Enligt RN:s praxis har undantag beviljats för revisorer som har fått anställningar hos branschorganisationerna FAR och SRS (FAR SRS) och RN. Undantag har därvid beviljats även till en revisor som avsåg att arbeta med bl.a. redovisningsfrågor inom branschorganisationen FAR SRS.²

Som framgått ovan innebär A-sons anställning hos SRF att hon tillsammans med organisationens auktorisationsnämnd ska utveckla och ansvara för genomförandet av

¹ Prop. 2000/01:146 s. 88-89.

² Se RN:s ärende 2008-55.

kvalitetskontroll av redovisningskonsulter. RN konstaterar att ändamålet med verksamheten ligger nära kärnområdet för revisorers verksamhet. Vidare är syftet med detta arbete att säkra kvaliteten i redovisningen i bl.a. företag vars redovisning kommer att vara föremål för lagstadgad revision. Mot denna bakgrund anser RN att det i förevarande fall finns särskilda skäl att bevilja A-son undantag från yrkesverksamhetskravet.

Ifråga om A-sons ansökan om undantag från anställningsförbudet gör RN följande bedömning. I hittillsvarande praxis har RN i regel beviljat undantag för revisorer som har ansökt om att få tjänstgöra på revisionsbyråer utomlands, vissa befattningar hos Riksrevisionen och som lärare på deltid i olika sammanhang, t.ex. kurser i ekonomi på högskolenivå. För övrigt har RN tillämpat bestämmelsen restriktivt. Den finns inget skäl att generellt frångå denna restriktiva hållning. Enligt RN:s bedömning utgör emellertid de omständigheter som i förevarande fall motiverar undantag från yrkesverksamhetskravet även skäl för att medge undantag från anställningsförbudet.

RN beviljar A-son undantag från yrkesverksamhetskravet i 5 § första stycket jämfört med 4 § 1 revisorslagen och från anställningsförbudet i 12 § första stycket revisorslagen. Undantagen gäller tills vidare, dock längst till dess att A-sons anställning hos SRF upphör.

För det fall A-son innehar revisionsuppdrag under den tid detta beslut gäller, vill RN erinra om skyldigheten enligt 21 § revisorslagen att för varje uppdrag i revisionsverksamheten pröva om det finns omständigheter som kan rubba förtroendet för revisorns opartiskhet eller självständighet. RN erinrar även om att detta beslut inte innebär något undantag från fortbildningskravet i 6 § förordningen (1995:665) om revisorer.

Ärendet har avgjorts av RN genom dess tillsynsnämnd. I beslutet har deltagit hovrättspresidenten Sten Andersson, ordförande, hovrättspresidenten Gunnel Wennberg, vice ordförande, rättschefen Vilhelm Andersson, advokaten Rune Brännström, avdelningschefen Eva Ekström, auktoriserade revisorn Bertel Enlund, direktören Per-Ola Jansson, skattejuristen Kerstin Nyquist och auktoriserade revisorn Anita Österholm. Vid ärendets slutliga handläggning har i övrigt närvarit direktören Peter Strömberg, chefsjuristen Adam Diamant, revisionsdirektören Kerstin Stenberg, avdelningsdirektören Fredrik Bengtsson samt avdelningsdirektören Tarja Keskimäula som har föredragit ärendet.